

Головні новини співпраці між Україною та ЄС. Лютий 2014 року

ФЮЛЕ: «СПРАЦЮВАТИ МОЖЕ ЛИШЕ УКРАЇНСЬКИЙ ПЛАН»

Європейський Комісар з розширення та Європейської політики сусідства Штефан Фюле продовжив зусилля ЄС щодо допомоги Україні у пошуку механізмів розв'язання політичної кризи. Для цього у вівторок, середу та четвер Фюле провів зустрічі зі своїми українськими партнерами. Після них Єврокомісар зробив таку заяву:

«За останні тижні я втретє приїжджаю в Україну. Нинішній візит пов'язаний із нещодавною зустріччю Ради міністрів ЄС із закордонних справ. Його мета — наголосити на стурбованості ЄС та на його незмінній готовності допомогти. Водночас моє послання таке: у ситуації, що склалася, може спрацювати лише один план — український план, що його погоджено та швидко впроваджено самими українцями.

Я провів розмови з Президентом, лідерами опозиції, представниками громадянського суспільства та активістами Євромайдану. Усі вони є

важливими дієвими особами у цьому процесі. Я сказав їм, що для пошуку узгодженого рішення, яке ґрунтуватиметься на консенсусі, потрібна їхня глибока залученість. Під час усіх моїх зустрічей я підкреслював, наскільки важливою є впевненість і довіра, що є ключовими передумовами політичного процесу. Я, зокрема, дав зрозуміти, що впевненість і довіра населення не може бути досягнута на Майдані та головних площах великих міст у той час, як по всій країні люди в уніформах та цивільному або спортивному вбранні продовжують арешти, залякування та побиття протестувальників. Важливою частиною програми мого перебування тут були візити до двох лікарень з метою відвідин поранених протестувальників та міліціонерів. Там моїм головним посланням було те, що насильство є неприйнятним. Політики мають думати про вплив їхніх дій або бездіяльності. Також, перебуваючи у лікарнях, я скористався можливістю, аби засвідчити вдячність та високо оцінити роботу лікарів за таких непростих обставин.

Ось такі думки я виніс з усіх моїх розмов:

- потрібні негайні кроки у напрямі проведення конституційної реформи та формування нового інклюзивного уряду, забезпечивши вільні та справедливі вибори;
- потрібно призначити члена Консультаційної групи з розслідування ситуації, ініційованого Генеральним секретарем Ради Європи, та зробити так, аби ця група запрацювала якнайшвидше (одного члена цієї групи ще не було призначено). Її робота є дуже важливою, адже вона гарантуватиме, що
- розслідування, що їх проводитиме українська влада, відповідають міжнародним зобов'язанням України;
- потрібно підвищити рівень безпеки та зупинити безкарність. Зокрема, йдеться про важливість у шануванні та захисті прав і свобод, припиненні залякування і побиття, а також швидкому і прозорому розслідуванні актів насильства;
- дивним та неприйнятним є те, що саме міліція, а не карети швидкої допомоги, доставляють поранених осіб у лікарні;
- у мене була можливість високо оцінити роботу незалежних медіа. Свобода преси є одним із головних стовпів демократії. Аби прагнути до демократії, журналісти повинні вільно виконувати свою роботу та не бути об'єктами зумисного нападу та погроз. Нападаючи на пресу, ви тим самим атакуєте один зі стовпів вашої власної демократії.

Ці думки підводять мене до того, яким чином Євросоюз може сприяти цьому процесу. Ми продовжуємо підтримувати мирний політичний процес в Україні — зокрема, через нашу залученість та спираючись на висновки Ради міністрів закордонних справ, ухвалені цього понеділка.

Ми, разом з нашими міжнародними партнерами, готові активізувати спільні зусилля, щоб допомогти Україні впоратися з важкою економічною ситуацією за допомогою програми реформи та підтримки. У понеділок міністри закордонних справ країн-членів ЄС чітко зазначили: ми готові швидко реагувати у разі погіршення загальної ситуації в країні. Дозвольте мені також нагадати про останнє речення висновків Ради ЄС. У ньому країни-члени підтверджують своє налаштування підписати Угоду про асоціацію, включаючи положення про створення глибокої і всеосяжної зони вільної торгівлі, з Україною та водночас визнають, що ця Угода не є кінцевою метою нашої співпраці.

І наостанок: час зараз не на вашому боці. Але ми — на вашому боці. Проте це — український процес; процес, у якому на кону стоїть доля країни та її народу.

Аби цей процес став успішним, він має бути всеохопним — у ньому повинні брати участь не лише влада і опозиція, але й представники громадянського суспільства та бізнесових кіл. Їхня участь є вкрай важливою для розкриття повного потенціалу цієї красивої країни. І влада має усвідомити, що вона несе головну відповідальність у цьому процесі».

Більше інформації:

[Відео з прес-конференції Єврокомісара Фюле](#)

ВИСНОВКИ РАДИ МІНІСТРІВ ЄС ЩОДО СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ

Під час своєї зустрічі, що відбулася у Брюсселі 10 лютого, Рада міністрів ЄС із закордонних справ ухвалила такі висновки щодо ситуації в Україні:

Кетрін Ештон, Високий представник ЄС, головує на засіданні Ради ЄС

«1. ЄС з великою тривогою слідкує за ситуацією та політичною кризою в Україні і готовий швидко відреагувати на будь-яке її погіршення. Рада ЄС стривожена ситуацією з правами людини в Україні, зокрема випадками насильства, зникнення людей, тортур і залякувань. Також Рада ЄС висловлює своє глибоке співчуття з приводу смертей та поранень з обох сторін. Міністри закликають усі сторони утриматися від насильства та відмежуватися від радикальних дій. Влада країни повинна вжити усіх необхідних заходів для шанування та захисту засадничих прав громадян України. Будь-які демонстрації мають проходити мирно. Слід негайно припинити навмисні атаки на організаторів та учасників мирних протестів, а також на журналістів. Рада ЄС продовжує закликати українську владу до проведення прозорого і неупередженого розслідування усіх актів насильства та притягнути винних до відповідальності. Атмосфера безкарності, що наразі панує та уможливорює прояви насильства, має припинитися. ЄС також заохочує уряд України без зволікань призначити свого представника до Консультаційної групи Ради Європи щодо розслідування ситуації.

2. Рада ЄС вітає нещодавні кроки, зокрема рішення Верховної Ради України від 28 січня скасувати закони, які незаконно обмежують засадничі свободи громадян. Однак, для знаходження довготривалого розв'язання нинішньої політичної кризи потрібні подальші дії. Євросоюз закликає усі сторони до пошуку — через всеохопний діалог — демократичного рішення, що відповідатиме прагненням українського народу. ЄС також спонукає Україну до застосування міжнародних механізмів для розв'язання кризи. Новий всеохопний уряд, конституційна реформа, що поверне рівновагу сил, а також підготовка до вільних і справедливих президентських виборів — саме це здатне повернути Україну на шлях реформ. ЄС, своєю чергою, готовий надати експертну підтримку Києву у всіх сферах, де це може бути корисно, та спонукає Україну звернутися по допомогу до міжнародних організацій — зокрема, Ради Європи, ОБСЄ та ООН. Окрім того, Євросоюз високо оцінює роботу чинної країни-голови ОБСЄ та її пропозицію підтримки.

3. ЄС залишається вірним своїм зобов'язанням щодо підтримки курсу реформ в Україні. На основі нового уряду України, який би здійснював економічні та політичні реформи, ЄС готовий і надалі — спільно з міжнародною спільнотою та міжнародними фінансовими інституціями — здійснювати зусилля для допомоги Україні знайти життєздатний вихід з її складного економічного становища, відповідно до чітко встановлених умов. Рада ЄС запрошує Високого представника Європейського Союзу та Європейську Комісію продовжувати свої зусилля для досягнення цієї мети.

4. Рада ЄС вітає невтомні зусилля Високого представника ЄС та Європейської Комісії щодо сприяння діалогу між різними сторонами в Україні. ЄС продовжить бути активно залученим у відносини з Україною та продовжить свою присутність на високому рівні, аби допомогти сторонам в їхніх зусиллях стабілізувати ситуацію та вивести Україну з нинішньої кризи.

5. Нагадуючи про висновки Ради ЄС від 10 грудня 2012 року та висновки Європейської Ради від 19-20 грудня 2013 року, Рада підтверджує своє рішуче налаштування підписати Угоду про асоціацію, що включає в себе створення глибокої та всеосяжної зони вільної торгівлі, щойно Україна буде до цього готовою. Рада ЄС підтверджує право всіх суверенних країн ухвалювати свої власні рішення в сфері закордонної політики — вільно від неправомірного зовнішнього тиску. Рада ЄС висловлює переконання, що Угода про асоціацію не є кінцевою метою співпраці між ЄС та Україною».

Див. також: [оригінал тексту висновків Ради ЄС \(англійською мовою\)](#)

ЄВРОПАРЛАМЕНТ УХВАЛИВ РЕЗОЛЮЦІЮ ЩОДО СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ

У четвер, 6 лютого, Європейський Парламент ухвалив резолюцію щодо ситуації в Україні.

Підтримка України євродепутатами – грудень 2013 року. Фото: прес-служба Європарламенту

Резолюція засуджує насильство над «мирними громадянами, журналістами, студентами, представниками громадянського суспільства, опозиційними політиками і духовенством» в Україні.

У зв'язку із цим документ закликає інституції та країни-члени Євросоюзу вдатися до «негайних дій». Під такими діями мається на увазі застосування дипломатичного тиску та персональних адресних санкцій (зокрема, введення заборони на в'їзд та замороження рахунків і власності) проти «тих українських чиновників та законодавців, а також їхніх бізнесових спонсорів (олігархів), хто відповідальний за придушення і смерть протестувальників».

Також європейські депутати спонукають ЄС «активізувати зусилля, аби припинити відмивання грошей та ухиляння від сплати податків українськими компаніями та бізнесменами у європейських банках».

Документ закликає ЄС, США, МВФ, Світовий банк, а також ЄБРР і Європейський Інвестиційний Банк готувати «довготерміновий пакет конкретної фінансової допомоги Україні». Він потрібен насамперед, аби боротися з різким погіршенням фінансової та соціальної ситуації в країні. Економічна допомога, на переконання європейських депутатів, має сприяти «запровадженню урядом необхідних глибоких і всеосяжних реформ української економіки».

У Європарламенті стурбовані надмірним використанням насильства силами безпеки і так званими тітушками. Депутати вимагають від Президента Віктора Януковича припинити участь беркуту та інших силовиків у «провокуванні, викраденні, здійсненні нападів, катуванні, побитті та приниженні тих, хто підтримує Євромайдан». Також в країні мають бути припинені «довільні арешти та надмірні досудові утримання під вартою», йдеться у резолюції.

У документі міститься прохання до Конференції голів політичних груп Європарламенту якнайшвидше створити постійну місію в Україні, що складатиметься з європейських депутатів. Її мета — «пом'якшити напругу і сприяти діалогу між сторонами», наголошується у резолюції.

Окрім того, у Європарламенті закликають Росію «припинити репресивні заходи та надмірний тиск, метою якого є підірвати суверенне право своїх сусідів вільно визначати своє майбутнє».

Європейські депутати також нагадали, що Брюссель готовий підписати Угоду про асоціацію, включно із глибокою і всеосяжною зоною вільної торгівлі, з Україною — щойно буде подолано політичну кризу та виконані необхідні умови, визначені у висновках засідання Ради міністрів ЄС із закордонних справ від 10 грудня 2012 року та у резолюції Європарламенту від 13 грудня 2012 року.

Більше інформації:

[Повний текст резолюції Європейського Парламенту щодо ситуації в Україні](#)

ДОСВІД ЄС В УПРАВЛІННІ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ: В ЧОМУ КОРИСТЬ ДЛЯ УКРАЇНИ?

Стефан Фербунт, постійний радник проекту Твіннінг «Допомога в розвитку відкритого і прозорого ринку сільськогосподарських земель в Україні»

У своєму інтерв'ю **Стефан Фербунт**, постійний радник проекту Твіннінг «Допомога в розвитку відкритого і прозорого ринку сільськогосподарських земель в Україні» розповідає про головні виклики його щойно започаткованого проекту, і про те, що необхідно зробити, аби у майбутньому ринок сільськогосподарських земель в Україні був прозорим та відкритим.

Що робить ринок сільськогосподарських земель в Україні не прозорим, адже він поки що не функціонує взагалі? До яких викликів готується ваш проект?

Справді, в Україні діє мораторій на продаж сільськогосподарських земель, тобто, по суті, ринку не існує. Як наслідок цього, у фермерів і дрібних землевласників немає стимулів інвестувати, і це паралізує розвиток сільськогосподарського сектору.

Багато потрібно зробити. Зокрема, у питанні прозорості ринку земель сільськогосподарського призначення є 2 основні рушійні сили: зміни в адміністративній і у правовій системах. Якщо ви хочете мати функціонуючий ринок землі, необхідно мати кадастр. Нещодавно Україна розробила Державний земельний кадастр (автоматизована система ведення державного земельного кадастру) за підтримки Світового банку, і він має на меті узагальнити інформацію. Купуючи землю важливо знати, що продавець має законне право на її продаж. І хоч в Україні вже зроблено багато в цьому напрямку, система потребує певного вдосконалення. Наш проект допомагатиме узгодити функціонування цієї системи та відповідних інституцій відповідно до вимог ЄС.

В Україні налічується близько 7 мільйонів дрібних власників землі (фермерів, пенсіонерів, селян) які отримали земельні ділянки із здобуттям Україною незалежності. Але вони не мають права їх продавати. Звичайно, після 20 років незалежності багатьом хотілося б продати або ж докупити ще. Як наслідок, значну частину земельних наділів зараз орендують великі компанії. Ці великі компанії, що мають 10 000 гектарів землі і більше, мають суттєвий вплив на соціальну структуру села. Тож важливо пам'ятати, що питання землі є значною мірою політичним.

Інша справа — питання продуктивності земель (не плутайте із родючістю), далеко не відповідає потенціалу України. Ніхто не готовий робити довготривалі інвестиції для покращення продуктивності, адже немає достатніх юридичних гарантій. Це одна з причин, чому закордонні інвестори, компанії, що мають необхідні знання та обладнання, вагаються інвестувати в Україну. А ці компанії могли б сприяти розвитку сільськогосподарського сектору, якби цьому сприяв правовий клімат.

Більше інформації: <http://euukrainecoop.net/2014/03/06/lands-market/>

ЯК ЗБІЛЬШИТИ ЕКСПОРТ УКРАЇНСЬКОЇ ХАРЧОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ДО ЄС?

Український аграрний сектор має хороший експортний потенціал, але недоліки фітосанітарії є однією з безпосередніх перешкод для його реалізації. Про те, наскільки українські фітосанітарні норми узгоджені з європейськими, та коли європейці спробують українську картоплю — пропонуємо дізнатись з інтерв'ю із Агрисом Бокумсом.

Агрис Бокумс, Постійний Радник Проекту Твіннінг «Надання допомоги Україні в наблизненні законодавства у сфері фітосанітарії та адміністративних засад у відповідності до стандартів ЄС».

- Ваш проект займається «фітосанітарними нормами». Про що саме йдеться і як це впливає на життя простих громадян?

Практичне значення фітосанітарних норм полягає у тому, щоб на кордоні попередити ввезення на територію України хворих рослин: овочів, фруктів, посадкового матеріалу для плодкових та декоративних культур. Такі застережні заходи дозволяють зберегти врожай, уникнути витрат на «лікування» рослин та збитків у випадку їх псування. Небезпеки, пов'язаних із ураженням рослин, — це і безпосереднє знищення урожаю хворобою, так і необхідність закривати на карантин цілі території, вилучати всі плоди. Це несе великі соціальні втрати.

- Які проблеми та виклики стоять перед українською фітосанітарією?

За нашими оцінками, фітосанітарне законодавство України є досить якісним і за належного застосування забезпечує доволі прийнятний рівень стеження за якістю рослин. Водночас, аби можна було говорити про його відповідність європейським нормам, деякі елементи потребують обов'язкового доопрацювання. Зокрема, дуже важливо привести українські норми у відповідність до Директиви Європейської Ради 2009/29 щодо карантину рослин від 8 травня 2000 року.

Спільні фітосанітарні норми є необхідною умовою успішної торгівлі, як між окремими країнами, так і в самому ЄС. Наприклад, у 2013 році Хорватія вступила у ЄС. Основною перевагою для її сільського господарства став спільний ринок, доступ до якого є неможливим без задоволення фітосанітарних вимог.

Більше інформації: <http://euukrainecoop.net/2014/02/07/phytosanitary/>

«ЯК ПОЄДНАТИ БАТЬКІВСТВО ТА КАР'ЄРУ?» – ІНТЕРВ'Ю ІЗ КЕРІВНИКОМ ПРОЕКТУ, ЩО ФІНАНСУЄТЬСЯ ЄС

Валентина Проскурніюк, керівником проекту ЄС «Знову до роботи: реінтеграція батьків і матерів до професійного життя після відпустки по догляду за дитиною».

Через недоліки українського законодавства жінки переобтяжені пільгами і часом стають неконкурентоспроможними на ринку праці. Про те, як вдало сумістити батьківство та кар'єру наша розмова із **Валентиною Проскурніюк**, керівником проекту ЄС «Знову до роботи: реінтеграція батьків і матерів до професійного життя після відпустки по догляду за дитиною».

- З досвіду вашого проекту, наскільки комфортно в Україні суміщати батьківство та кар'єру? Які перешкоди чекають на батьків, які повертаються на роботу після відпустки з догляду за дитиною?

Права жінки, яка зазвичай перериває роботу для догляду за дитиною, часом стають її тягарем. Українське законодавство настільки детально врахувало рекомендації міжнародних організацій, що жінка переобтяжена пільгами і через це виявляється неконкурентоспроможною на ринку праці. Про це говорять і наші дослідження, і коментарі міжнародних юристів.

Наприклад, жінці із дитиною до 3 років категорично заборонено їздити у відрядження, навіть якщо вона має таке бажання і можливість. З іншого боку, навіть за наявності належної кваліфікації, жінці можуть відмовити у працевлаштуванні через те, що вона має дітей та час від часу муситиме йти на лікарняні.

В Україні досить гостро стоїть проблема досягнення взаємовигідного консенсусу між батьками та роботодавцями. Для її вирішення, зокрема, необхідно розробити такий формат працевлаштування, в якому законодавчі норми не обмежують зайвий раз можливостей батьків.

- Чим ситуація у цій сфері у країнах-членах ЄС відрізняється від української?

Звичайно, проблеми реінтеграції батьків існують не лише в Україні. Потреби батьків під час та після декретної відпустки є досить універсальними: поновлення і підвищення кваліфікації, підтримання зв'язків із підприємством, можливість працювати з дому, гнучкий графік, забезпечення дитини місцем у дитячому садочку (зокрема, наявність дитсадків при підприємствах).

В ЄС існують різні шляхи подолання цієї проблеми. Наприклад, у Німеччині у зв'язку із високою потребою у кваліфікованих кадрах держава сама стимулює повернення жінок на ринок праці. Зокрема, було прийнято цікаве рішення — дозволити батькам розривати декретну відпустку і залишати один її рік на той час, коли дитина, наприклад, йтиме у перший клас. Це не лише дозволяє розумно і зважено розподілити час декрету, а й допомагає матері (чи батьку) не втрачати робочі зв'язки і свою кваліфікацію. Подібна законодавча ініціатива вже була подана на розгляд Мінсоцполітики України.

Більше інформації: <http://euukrainecoop.net/2014/02/06/career/>

ЄС ПОСИЛЮЄ ПІДТРИМКУ РОЗВИТКУ СТАЛОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНСЬКИХ МІСТАХ

Вальтер Треттон, Керівник третього відділу програм допомоги «Енергетика, транспорт і довкілля» Представництва ЄС в Україні

Угода мерів є дуже важливою ініціативою для України, адже країна є найактивнішим споживачем енергії в Європі.

На цьому наголосив **Вальтер Треттон**, Керівник третього відділу програм допомоги «Енергетика, транспорт і довкілля» Представництва ЄС в Україні, під час інформаційної сесії, присвяченої питанням належного використання енергетики. Захід пройшов у Києві 23 січня.

Зважаючи на те, що Україна залежна від іноземних енергоресурсів, очевидно, що споживання енергії країною у найближчі роки не зменшуватиметься. «Навіть зараз, коли Україна отримує один із енергоресурсів — газ — на 30% дешевше, кожен школяр вам скаже: якщо в тебе є 30%-ова знижка, але ти споживаєш утричі більше, у результаті ти все одно платитимеш більше і збільшуватимеш свою залежність», — підкреслив Треттон.

Окрім того, велика кількість енергії в Україні витрачається даремно. Це відбувається, зокрема, через застарілі системи централізованого теплопостачання, додав Треттон.

Водночас впровадження українськими містами їхніх енергоефективних планів у рамках Угоди мерів сприяло би розв'язанню багатьох проблем, з якими зіштовхнулася Україна у сфері енергетики. Однак, попри те, що в Україні нараховується 43 міста-підписанта Угоди, лише невелика частина з них здатна

виконати свої зобов'язання у рамках ініціативи.

Саме через це **Габріель Блан**, Керівник програм відділу економічного розвитку та енергетики Європейської Комісії, оголосив про створення програми «Збалансовані демонстраційні проекти міст» (Sustainable Urban Demonstration Projects; SUDeP).

За його словами, мета Програми — допомогти муніципалітетам країн-учасниць Східного партнерства у виконанні їхніх планів дій зі сталої енергетики у рамках Угоди мерів. Зокрема, ініціатива покликана фінансово підтримувати конкретні проекти місцевої влади, спрямовані на заощадження енергії, розвиток енергоефективності та відновлюваних джерел енергії, а також зменшення викидів CO₂ в атмосферу. Бюджет Програми — 12,5 млн. євро, додав Блан.

Святослав Павлюк, ключовий експерт офісу «Угоди мерів — Схід», сподівається, що новостворена програма допоможе українським містам. «Україна посідає перше місце серед усіх інших держав-учасниць ініціативи «Угоди мерів — Схід» за інтересом до подібних проектів», — підкреслив він.

Контекст

23 січня у Києві відбулася інформаційна сесія «Конкурс заявок на проекти з підтримки міст Східного партнерства у реалізації ними планів дій із розвитку сталої енергетики у рамках Угоди мерів». У заході взяли участь 75 представників українських та 5 представників білоруських муніципалітетів, а також представники Європейської Комісії та українських міністерств. Метою сесії було надати зацікавленим сторонам усю необхідну інформацію, що може їм знадобитися під час подання заявки на допомогу ЄС (SUDeP) у впровадженні їхніх енергетичних проектів у рамках Угоди мерів.

Угода мерів — це флагманський європейський рух, що об'єднує місцеву та регіональну владу у виконанні взятих на себе зобов'язань зі скорочення викидів CO₂ у атмосферу до 2020 року. Цього міста-підписанти Угоди поступово досягають за допомогою збільшення енергоефективних ініціатив та використання відновлюваних джерел енергії на своїх територіях.

Більше інформації:

Ініціатива «Угода мерів»

Асоціація «Енергоефективні міста України»

Корисні посилання:

Дізнайтесь більше про відносини України-ЄС

<http://euukrainecoop.net/link/>

Календар:

Анонси найближчих подій та короткий огляд новин останнього місяця Ви знайдете тут

<http://euukrainecoop.net/calenda/>